

Проект на Наредба за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 27.01.2023 г. - 27.02.2023 г. Неактивна

Номер на консултация: #7348-K

Област на политика: Архив - Земеделие и селски райони

Тип консултация: Акт на министър

Вносител: Министерство на земеделието и храните

Тип носител: Национално

С прилагане на наредбата се очаква постигането на следните резултати:

- Успешно стартиране на прилагането на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за програмен период 2023 - 2027 г.;
- Усвояване на предвидения за страната ресурс за финансиране на интервенциите, включени в Стратегическия план по линия на директните плащания;
- Ефективна защитата на финансовите интереси на Съюза и на националните средства за съфинансиране на интервенциите в Стратегическия план;
- Предоставяне на подкрепа на земеделските стопани за прилагане на дейности, осигуряващи опазване на околната среда и смекчаване на последиците от климатичните промени.

Отговорна структура:

дирекция „Директни плащания“, Министерство на земеделието

Електронни адреси:

SKralev@mzh.government.bg; NPetrova@mzh.government.bg.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на земеделието и храните

Адрес: София, София 1000, бул. Христо Ботев 55

Електронна поща: mail@mzh.government.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Полезни връзки

Официална интернет страница на Министерството на земеделието и храните - <https://www.mzh.government.bg/bg/>

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на Наредба - вер. 1.0 | 27.01.2023](#)

[Проект на доклад \(мотиви\) - вер. 1.0 | 27.01.2023](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 07.03.2023](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 10.03.2023](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

Автор: Живка Гроздева (27.02.2023 18:46)

становище браншови организации в сектор плодове и зеленчуци

Чл. 83 (2) Ако за дадена година кандидат за подпомагане по интервенции за подпомагане на площ или за животни не декларира всички земеделски парцели, които стопанисва и разликата между площта, декларирана в заявлението за подпомагане и площта на недеklarираните парцели е над 3 % и над 2 ха, размерът на директните плащания по интервенциите за подпомагане за площ, дължим на съответния кандидат за съответната година, се намалява с 3 %. Намалението не се прилага за интервенцията по чл. 1, ал. 2, т.б.

đ Тук се стъпва на хипотезата, че земеделският стопанин умишлено не е декларирал всичките си парцели. Не се взимат предвид никакви други обстоятелства, които биха могли да са от значение. Настояваме това да отпадне.

đ

Чл. 64. (1) Проверките на място могат да се извършват чрез:

2. прилагане на техники за дистанционно наблюдение;

=> Не става ясно какво се има предвид под дистанционно наблюдение?

Чл. 67 (5) След разглеждане на възраженията по ал.5, кандидатите се уведомяват за резултатите чрез CEY.

đ Липсва срок , в който кандидатите ще бъдат уведомени за резултатите

СТАНОВИЩЕТО Е ОТ СЛЕДНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ:

Асоциация на овощарите в България

Съюз на Дунавските овощари

Добруджански овощарски съюз

Национална Био Асоциация

Национален съюз на градинарите в България

Българска асоциация на малинопроизводителите и ягодоплодните

Автор: Живка Гроздева (27.02.2023 18:44)

становище браншови организации в сектор плодове и зеленчуци

Чл. 30 (3) 3. 3. за заявените площи с лук и чесън са представени документи за закупени сертифицирани и/или стандартни семена, съобразно минималните разходни норми за единица площ в приложение № 11;

ѓ Изискването за представяне на документи за закупени сертифицирани и/или стандартни семена трябва да важи и за картофи за нишесте. Защо не е включено като изискване за картофите?

Чл. 32 Обвързано подпомагане за планински плодове и зеленчуци

ѓ Няма никаква логика по схема за обвързано подпомагане с производството да няма изисквания за минимален добив от площ. Трябва да се представят документи за реализация, както и при другите производства. Не става ясно защо при тази група плодове не е налице изискване да отговаря на наредбата за базисните цени. Не става ясно защо не се изисква и оценка дали са встъпили в плододаване от компетентно лице. Отново не става ясно защо не се изискват документи за закупен стандартен/сертифициран овощен посадъчен материал. Подчертаваме факта, че се касае за обвързано с производството подпомагане. По какъв начин се обвързва това производство с подпомагането в тази наредба? Отново виждаме как ще се раздават пари на калпак.

Чл. 33.(6) В периода от 1 до 31 януари на годината, следваща годината на подаване на заявлението, кандидатите за подпомагане представят Документите, които доказват реализацията на продукцията, по ал. 1

- Настояваме отчитането на документите за плодове да бъде в срок от 1 до 31 декември, за да е възможно изплащането на обвързаното с производството подпомагане до края на месец февруари, началото на месец март .

Чл. 41. (1) Допустими за подпомагане по еко схемата за намаляване използването на пестициди са площи, при които са приложени следните екологично насочени земеделски практики:

ѓ Основният проблем е, че ангажиментите, които стопаните овощари поемат при заявяване на участие, водят до увеличение на разходите, което не се покрива от плащането по схемата. Многократно се комуникирали този проблем със сегашното ръководство на МЗм.

Чл. 42. (1) Право на подпомагане по еко схемата за екологично поддържане на трайните насаждения 1. засяване и отглеждане на култури по Приложение № 15 самостоятелно или в смес в междуредията и по вътрешната граница на парцела с трайни насаждения

- Да отпадне изискването за закупуване на тревни смеси по Приложение 15 . В продължение на 7 години трайните насаждения бяха подпомагани по мярка 10

Ерозия на почвата. Категорично твърдим, че разораването на повърхностния вече зачимен слой на почвата в междуредието на насажденията, за да се засеят нови тревни сметки, няма да допринесе за екологичното поддържане на трайните насаждения. Ежегодните повърхностни обработки на почвата и внасянето на нови семена е неоправдан разход и ставката по подпомагането е по ниска от стойността на тези семена.

Чл. 44. (1) Право на подпомагане по еко схемата за поддържане и подобряване на биоразнообразието в горски екосистеми имат земеделски стопани, които прилагат върху земеделски земи в техните стопанства, които са обградени от горски територии и/или попадат в територии на ловни стопанства и/или са гранични на такива територии, земеделска практика, предназначена за подобряване на биологичното разнообразие и изхранване по природосъобразен и естествен начин на дивите животни, при която:

ъ Ставката на площ по тази схема е твърде висока за ангажиментите, които се поемат. Във визираните стопанства принципно не се извършват обработки на почвата и третиране с продукти за растителна защита.

Автор: Живка Гроздева (27.02.2023 18:41)

становище браншови организации в сектор плодове и зеленчуци

Чл. 25. (4) Кандидатът за подпомагане предоставя документ доказващ, че насаждението е встъпило в плододаване, издаден от компетентно лице в селскостопанската област.

=> Не става ясно кое ще е това компетентно лице, което ще определя встъпването в плододаване на насажденията по двете схеми за плодове. Категорично против сме вменяването на подобни правомощия на външни фирми и лица. Това е възможно най-неефективният метод за определяне, дали едно насаждение е в плододаване или не. Това ще доведе до допълнителна административна тежест и допълнителни разходи за земеделските стопани. Освен това е налице противоречие с изискването за доказване на добив чрез документи за реализация – фактури и касови бележки.

Чл. 25. (6) Земеделските стопани получават плащане с по-нисък размер за допустимите за подпомагане площи по ал. 3, заявени за подпомагане с култури сливи (*Prunus domestica*) и десертно грозде. Съотношението на подпомагането за сливи и десертно грозде спрямо останалите допустими култури е 1:2.

- Не сме съгласни с несправедливото подпомагане на производителите на сливи и десертно грозде. Многократно, в това число и писмено сме аргументирали това становище пред сегашното ръководство на МЗМ. Предлагаме в краен случай намаляване на плащането за сливи и десертно грозде с 25 % спрямо това на основната група плодове.

Чл. 26. (2) 5. За заявените площи са представени, през първата година на кандидатстване, документи за закупен сертифициран и/или стандартен посадъчен материал, съобразно нормите за брой растения от видовете по ал. 2, т. 1 на хектар в приложение № 11.

- Настояваме това изискване да отпадне. Това е поредната административна тежест, с която биха се натоварили земеделските стопани. Обръщаме сериозно внимание на факта, че при насаждения , създавани в изминал период преди кандидатстването, това би означавало търсене на стари документи, етикети и прочие. Докато при зеленчуците сеитбооборотът е ежегоден и документи за произхода на семената са налични, то при трайните насаждения това не е така.
- По отношение Приложение 11 масово насажденията череша и кайсии са създаване по класическа схема 33 броя в декар, а насажденията с вишни са масово по 50 растения в дека - значи ли това че те няма да са допустими по обвързано подпомагане ? Съгласно съвременното зеленчукопроизводство заложените разходни норми за семена не отговарят на реалните - например при дини и пъпеши.

Автор: Живка Гроздева (27.02.2023 18:38)

становище браншови организации в сектор плодове и зеленчуци

Чл. 25 (3) т. 3

3. през годината на заявяване на допустимите площи заявените за подпомагане култури по ал. 1 са в период на плододаване, съгласно Наредбата за базисните цени на трайните насаждения (обн. ДВ бр. 65 от 1991 г.) и са спазени минималните агротехнически мероприятия, позволяващи получаване на добив от тях, които се установяват при проверка по чл. 37, ал. 4 от ЗПЗП;

=> Цитираната наредба за базисните цени е твърде остаряла и неактуална спрямо съвременните технологии на отглеждане, сортове и подложки. Ръководството на МЗМ знае това много добре. Според Наредбата на практика плододаващи насаждения биват категоризирани като амортизирани, което е абсурдно и не бива да се допуска. Тук е моментът да питаме, какво се случва със сформирания през октомври 2022 г. работна група за изменение на цитираната наредба?

Автор: Elena Savova (27.02.2023 18:00)

Станови

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

На основание чл. 80 от АПК, във връзка с чл.26, ал.2 от Закона за нормативните актове, депозираме настоящото становище.

С него изразяваме **категоричното си несъгласие** с публикувания на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерство на земеделието *Проект на НАРЕДБА за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции*, поради факта, че в него (в интервенция "Хуманно отношение към животните и антимикробна резистентност") **не са включени кокошките носачки, което считаме от критично значение.**

Това е в противоречие с:

- **РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/2115** на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година;
- **ОБЩИТЕ ПРИНЦИПИ И ПРАВОТО НА СЪЮЗА:**
  - Чл. **168** от Договора за функционирането на Европейския съюз (**ДФЕС**) и чл. 13,
  - Чл. **11** от **Европейската социална харта**
  - Измененията, приети от Европейския парламент на 14 септември 2021 г. към предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно сериозните трансгранични заплахи за здравето и за отмяна на Решение № 1082/2013/ЕС (СОМ(2020)0727 - С9-0367/2020 - 2020/0322(COD))(1)
- **План за действие „Едно здраве“ срещу антимикробната резистентност**
- **съвместното научно становище на ЕМА/ЕОБХ („RONAFA“)**
- **резолюция от 26 ноември 2015 г. относно нова стратегия за хуманно отношение към животните** за периода 2016 - 2020 г.: ОВ С 366, 27.10.2017 г., стр. 149.],
- **научно становище на ЕОБХ от 21 февруари 2023 г.** за препоръчани алтернативи на клетките за подобряване на хуманното отношение към бройлерите и кокошките,
- **Обобщения доклад на Европейския съюз относно антимикробната резистентност** в зооозните и индикаторните бактерии при хората и животните и в храните през 2016 г.
- **СТРАТЕГИЧЕСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2023-2027 г. и КОМЕНТАРИ НА ЕК ПО НЕГО**

Хуманното отношение засяга безопасността на храните (поради тесните връзки между доброто състояние на животните, тяхното здраве и пренасяните чрез храната заболявания). Мерки, които осигуряват по-добро хуманно отношение **подобряват здравословния статус на животните**. Подобряването на здравеопазването на животните и хуманното отношение намалява необходимостта от употреба на антибиотици, чрез подобряване на биосигурността.

Интервенция „Хуманно отношение към животните и антимикробна резистентност“ **има за цел да подобри процеса по отглеждане и да адресира въпроса за антимикробната резистентност**. По интервенцията се предвижда да се предоставя финансова помощ за доброволно поети ангажименти за хуманно отношение, както и намаляване антимикробната резистентност при отглеждане на ЕПЖ /говеда и биволи/ и ДПЖ /животни от рода на овцете и козите/, **но не и при кокошки носачки**

Осигуряването на благоприятна жизнена среда/биологично отглеждане на кокошките носачки ще допринесе съществено за подобряване здравния статус на животните и намаляването на употребата на антимикробни средства, което в дългосрочен план води до намаляване наличието на микроорганизми, резистентни на антимикробни средства при тези животни, както и при хората.

В научно становище на ЕОБХ от 21 февруари 2023 г. се изтъкват основни препоръки и аргументи за необходимостта от подобряване на хуманното отношение към кокошките носачки. Учените на ЕОБХ препоръчват ограничаване на използването на клетки поради идентифицирани опасности, на които са изложени птиците, и свързаните с тях последици за хуманното отношение.

Автор: БКПЗ Сдружение "Браншова камара" Плодове и зе (27.02.2023 17:03)

Становище от Браншова камара "Плодове и зеленчуци"

Следва да бъде направено всичко възможно, когато става въпрос за комбиниране схеми за подпомагане по отношение на биологично отглеждане на трайни насаждения и зеленчуци, да бъде допуснато насърчаване използването на култури и сортове, устойчиви към климатичните условия и по точно и **приспособени** такива. Нека се вземе предвид, че когато едно трайно насаждение се отглежда и плододова в определен район и в което има сортове, които са приспособени към местните почвено климатични условия, то да се приеме тези сортове като **приспособени** и да бъдат добавени към схемата, включваща устойчиви сортове, т.е. освен устойчиви сортове, да бъдат добавени и **приспособени** такива.

За това молим в спешен порядък да бъдем включени в консултации с експерти от „Селскостопанска Академия“, за да дадем нашата експертна оценка по отношение на добавяне в списъка на **Приспособени** сортове по региони.

Бихме искали да имате предвид, че нашето мнение като работещи и произвеждащи е от изключително важно значение и не бихме се съгласили с мнението на някои „експерти“, които имат някакви теоретични познания и никакъв реален практичен опит. Тези „Екологични мерки“ трябва да бъдат адаптирани към реалностите в производството, така че да отговарят обективно на потребностите на земеделските производители и реално да компенсират техните усилия и разходи по производство на земеделска продукция.

Автор: БКПЗ Сдружение "Браншова камара" Плодове и зе (27.02.2023 17:02)

Становище от Браншова камара "Плодове и зеленчуци"

С оглед на гореизложените аргументи и с оглед на консултации, проведени с представители на биологичния бранш от цялата страна, смятаме, че тази „Екологична мярка“ е неприложима, неработеща за нас като биологични

производители, а също така в противоречие с принципите и философията на биологично земеделие.

Автор: БКПЗ Сдружение "Браншова камара" Плодове и зе (27.02.2023 17:02)

Становище от Браншова камара "Плодове и зеленчуци"

- Естественият тревостой в междуредията, когато се коси е също вид зелено торене и обезсмисля промяната му с тревни смеси, които ще имат същата роля.
- При биологичните трайни насаждения, част от борбата с вредните инсекти, са така наречените насекоми антагонисти, които се борят с намножаването на вредните такива и предпазват по естествен начин дърветата и плодовете от наранявания, нарушаване на външния вид на плодовете, изгриввания на листата и други. Именно в естествения тревостой, част от местния ландшафт, е местообитанието на тези естествени антагонисти.
- Осигуряването на семена с биологичен произход за засяване на междуредията и самите операции по разораване, дисковане, засаждане, валиране, а в следствие и поддържане на този ново засаден чим е изключително скъпа операция, която има и много скъпа поддръжка, тъй като трябва и да се полива, защото не са приспособени и не са част от естествения реал, т.е. компенсаторното плащане от 22,40 лв. на година в никакъв случай не може да компенсира многократно по-високите разходи за поддръжка на ново засадения чим.

Автор: БКПЗ Сдружение "Браншова камара" Плодове и зе (27.02.2023 17:01)

Становище от Браншова камара "Плодове и зеленчуци"

По Схема „Екологични трайни насаждения – Междуредия“, в която, за да можем да я прилагаме, едно от условията е да бъде затревена с посочени по списък тревни смеси. Ние смятаме, че тази мярка е неприложима по начина, по който е разписана със съответната компенсаторна ставка от 22,40 лв. на дка. Според нас трябва да бъде оставен естествения тревостой, който трябва да бъде редовно косен, тъй като е част от естествения ландшафт и част от естествения био топ, в който е местообитанието на много от полезните насекоми. Тази еко мярка не кореспондира с целите и принципите на биологичното земеделие, тъй като трябва да се унищожи естествен ареал от растения и насекоми и да се насади азот фиксиращи тревни смеси, които не всеки път, в определени съчетания, могат да бъдат и натурален тор.

Автор: НАЦИОНАЛНА БИО АСОЦИАЦИЯ (27.02.2023 16:33)

Становище на Национален съюз на градинарите в България

Чл. 33 ал. 6 Авторът на този текст следва да си върне дипломата по право!

Изискването да има нотариално заверено пълномощно от половината от наследниците е смешно!

Първо: наследниците от различните редове наследяват различни дялове – половината от наследниците може да означава, че наследници с наследствени дялове от по 1/6 са повече от половината от двама наследници, които наследяват общо 1/2 (признавам, не съм си „играла“ да правя реална ситуация, но като се има предвид, че съпругът на починало лице може да наследява както с възходящи, така и с братя и сестри или техни низходящи, такава хипотеза никак не е изключена...) И тогава тези, които притежават половината от наследството, ще трябва да се молят на някой, който притежава 1/6 да даде пълномощно, така че да станат упълномощителите повече от половината..... което пак е невъзможно, защото упълномощеният не участва в тази сметка.....

ПРЕДЛАГАМЕ: изрично да се предвиди, че подаването на заявление от един от наследниците на починалия земеделски стопанин ползва и останалите сънаследници, а изплащането на помощта става съобразно наследствените дялове след представяне на удостоверение за наследници и писмено искане на всеки сънаследник пропорционална на неговия наследствен дял. Така е и по отношение декларирането на наследствени имоти (а вземанията са част от наследствената маса по закон) – подаването на декларация от един наследник ползва останалите наследници....

И никакво пълномощно да не се иска, още по-малко нотариално заверено!!!! Тук бих могла подробно да се разпростра на особеностите на нотариалното удостоверяване, особено при наследници, които не са изявили воля за приемане на наследството или са в чужбина, но няма да го направя.

Чл. 46 ал. 1 Доказването на съответната екологична практика става – съобразно буквата на проекта - с „декларация + опис по образец на разходооправдателни документи, които следва да бъдат издадени в периода 01.01- 31.12. в годината на кандидатстване“. Не видяхме никъде изискване да се представят копия на самите документи и оригинал за сверяване, който да се връща на кандидата, както беше досега (или последното – при поискване)

В „дефинициите“ – дефиницията за „реализация на пазара“ касае само реализацията на животни. В същото време изискване за реализация на пазара има и по отношение на плодовете и зеленчуците. Следва или да се посочи, че това легално определение е по смисъла на чл..... (отнасящи се до помощите за жгивотновъдите) или да се даде дефиниция и що е то „реализация на плодове и зеленчуци“ като се държи сметка за особеността, че производителите на плодове и зеленчуци, които са и преработватели на собствената си продукция доказват „реализация“ единствено със заскладяване на част от своята продукция за последващата ѝ преработка.

С уважение!

УС на НСГБ

Автор: НАЦИОНАЛНА БИО АСОЦИАЦИЯ (27.02.2023 16:32)

Становище на Национален съюз на градинарите в България

Чл. 30 ал. 3 т. 3

В този текст е предвидена разходна норма на единица площ САМО за чесън и лук, но НЕ И ЗА КАРТОФИ ЗА НИШЕСТЕ.

Чл. 30 (3) 3. 3. за заявените площи с лук и чесън са представени документи за закупени сертифицирани и/или стандартни семена, съобразно минималните разходни норми за единица площ в приложение № 11;

- Изискването за представяне на документи за закупени сертифицирани и/или стандартни семена трябва да важи и за картофи за нишесте

Иска ни се да вярваме, че е случайно недоглеждане, а не тежък лобизъм!!! Това означава, че при липса на норма, подпомагане ще се получава и при съвсем „лежерно” засаждане на площите с картофи за нишесте.....Съчетано с факта, че в договорите за преработка на картофите в нишесте също не се изисква да съдържат количества, отглеждането на картофи за субсидии се превръща в желан вариант!

Чл.30 т. 6 – няма изискване договорите да „покриват” определено количество от продукцията; така прочетено се оказва, че е достатъчно кандидатът да представи два договора за преработката на 200 килограма картофи, за да получи подпомагане...

Чл. 30 т.5 и т. 6 - изглежда, че е налице противоречие или припокриване – договорите за преработка са отделно изискване ИЛИ те се включват в „реализация на пазара” ?

Чл. 32 Обвързано подпомагане за планински плодове и зеленчуци

-Няма никаква логика по схема за обвързано подпомагане с производството да няма изисквания за минимален добив от площ. Трябва да се представят документи за реализация, както и при другите производства. Не става ясно защо при тази група плодове не е налице изискване да отговаря на наредбата за базисните цени. Не

става ясно защо не се изисква и оценка дали са встъпили в плододаване от компетентно лице. Отново не става ясно защо не се изискват документи за закупен стандартен/сертифициран овощен посадъчен материал. Абсолютно лобиста решение.

Автор: НАЦИОНАЛНА БИО АСОЦИАЦИЯ (27.02.2023 16:31)

Становище на Национален съюз на градинарите в България

Чл. 26 За кандидатите по интервенцията е предвидено да представят документи за закупен посадъчен материал, който е достатъчен да отговори на нормите за гъста по Приложение 11.

В приложение 11 е предвидена гъстота за различните овощки, която се отклонява от установени от науката и практиката правила за създаване на овощни насаждения. Така например масово насажденията череша и кайсии са създавани по класическа схема 33 броя в декар, значи ли това че те няма да са допустими по обвързано подпомагане? При черешови градини на силна подложка е препоръчано засаждане на разстояние 6 на 6 м. При такова насаждение броят дървета в декар е не повече от 33 т.е. по-малко от предвидените в приложението 40 броя дървета и съответно земеделският стопанин ще бъде лишен неоснователно от подпомагане.

Съгласно съвременното зеленчукопроизводство заложените разходни норми за семена не отговарят на реалните за много от културите.

ПРЕДЛАГАМЕ: да се преработи Приложение 11 за всички видове плодови насаждения като се съобрази изискването за минимален брой овощни дървета в декар с науката и установените практики, както на силна така и на слабо подложка, а не да се допуска подпомагане само на интензивни насаждения с посочен минимален брой дървета.

За нормите за зеленчукови демена и посадъчен материал сме Предали на МЗм становище на най-добрите професори специалисти в областта, моля да се съобразите с тяхното становище.

Автор: НАЦИОНАЛНА БИО АСОЦИАЦИЯ (27.02.2023 16:30)

Становище на Национален съюз на градинарите в България

Чл. 26 – подпомагане на неплододаващи насаждения

За да бъдат допустими за подпомагане, чл. 26 ал. 2 т. 5 предвижда, че за заявените площи кандидатът представя, през първата година на кандидатстване, документи за закупен сертифициран и/или стандартен посадъчен материал.

- Предлагаме изискването по чл. 26, ал 2 т 5 да се отнася само за овощни видове които са създадени в годината на кандидатстване по схемата за насаждения 2 и

3 година да се прием като заварено положение.

Оказва се, че ако кандидатът НЯМА такъв документ, площите му, засадени с неплододаващи насаждения, няма да бъдат подпомагани.... Това поставя в неравностойно положение най-вече земеделските стопани, които се облагат по ЗДДФЛ и на тях разходни документи не са им необходими....

ПРЕДЛАГАМЕ: Да се предвиди алтернатива – или представят документи за закупен посадъчен материал ИЛИ представят документ, доказващ, че насаждението не е встъпило в плододаване, издаден най – късно три години ПРЕДИ първата година на кандидатстване.

Логиката е следната: повечето овошки встъпват в плододаване на четвъртата година. Ако един земеделски стопанин кандидатства през 2023 година за първи път по тази интервенция, но е създал насаждението си преди три години и НЕ ПАЗИ документ за посадъчния материал, той може да си наеме човек, който да му изготви този документ. И без това, за плододаващите насаждения такъв ще му бъде нужен, на основание чл. 25 ал. 4.

Подобен подход е залегнал в чл. 31 ал. 2 т. 3 , откъдето могат да се вземат съответните текстове и да се приложат тук.

Автор: НАЦИОНАЛНА БИО АСОЦИАЦИЯ (27.02.2023 16:30)

Становище на Национален съюз на градинарите в България

Чл. 25 ал. 6 Абсолютно необосновано в наредбата е закрепено съотношение на подпомагането на сливи и десертно грозде спрямо останалите плодове 1: 2.

Първо: Вероятно едва тази година ще стане ясно кои кандидати отглеждат *Prunis Domestica* и кои до сега са кандидатствали с джанки... В същност и това не е сигурно, докато не минат проверки, защото не се изисква от кандидатите по никакъв начин да докажат или поне да декларират, че сливовите им насаждения са именно от *Prunis Domestica*.

Второ: може да се окаже, че сливовите насаждения съвсем не са толкова много, колкото твърдят служителите от министерството и оправданията им, че има много площи със сливи и затова не може сливите да се подпомагат равностойно на другите плодове, е безпочвено.

Трето: в никакъв случай отглеждането на сливи не е по-малко трудоемко или разходите за препарати са по-малки в сравнение с други култури... Защо например не е предвидено, че картофите за нишесте ще се подпомагат в съотношение 1:2

спрямо чесъна, или лука, или морковите? Или безколовите домати ще се подпомагат в същото съотношение спрямо други зеленчуци?

ПРЕДЛАГАМЕ: Сливите и десертното грозде да се подпомагат в обвързаната подкрепа без джанките както останалите плодове в основна група.

Автор: НАЦИОНАЛНА БИО АСОЦИАЦИЯ (27.02.2023 16:29)

Становище на Национален съюз на градинарите в България

Уважаеми г-н Министър,

Уважаеми дами и господа,

След запознаване с Проекта на Наредба за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции, ние от сдружение „Национален съюз на градинарите в България“ , изразяваме пред Вас настоящето

СТАНОВИЩЕ :

Относно :

Чл. 25 ал. 3 – по отношение на изискванията за подпомагане на плододаващи насаждения –

т. 3 предвидено е, че през годината на заявяване насажденията трябва да са в период на плододаване, съгласно Наредбата за базисните цени на трайните насаждения.

Наредбата за базисни цени е твърде остаряла ..

Ал. 4. Кандидатът за подпомагане представя документ, доказващ, че насаждението е встъпило в плододаване.....

Категорично против сме вменяването на подобни правомощия на външни фирми и лица. Това е възможно най-неефективният метод за определяне, дали едно насаждение е в плододаване или не. Това ще доведе до допълнителна административна тежест и допълнителни разходи за земеделските стопани. Освен това е налице противоречие с изискването за доказване на добив чрез документи за реализация.

Ежегодно правене на оценки на трайните насаждения са излишни и необосновани допълнителни разходи за земеделските стопани.

ПРЕДЛАГАМЕ: да се поиска изменение, по силата на което да се предвиди, че кандидатът за подпомагане представя документ, издаден не по - рано от три години преди датата на кандидатстване, доказващ, че насаждението е встъпило в плододаване....

Така доказателство ще се представя ежегодно, но доклад ще се прави на всеки 3-4 години. Съвсем очевидно е, че няма трайно насаждение, чийто експлоатационен период да е по-малък от 3 години.

Автор: Диана Петкова (27.02.2023 16:19)

Становище на СДРУЖЕНИЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ НА БИОПРОДУКТИ/СБПБ/ - коментар и предложение

СТАНОВИЩЕ на СДРУЖЕНИЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ НА БИОПРОДУКТИ / **СБПБ/ ЕИК** 204968338, гр. Велико Търново, пк 5000, ул."Мармарлийска" № 8, електронна поща sdr_biopro@abv.bg; www.sbpb.bg , Управител: зооинж. Искрен Мутафов, пълномощник Диана Петкова, юрисконсулт, тел. за контакти: 0878648361

Уважаеми г-н Министър,

Уважаеми г-жи/г-да експерти по изготвяне и обсъждане,

[Проект на Наредба за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции](#)

Възложено ми е да представя за СБПБ в рамките на общественото обсъждане на сайта за обществени консултации,

Коментар по Член 26, втора алинея, точка 5 от Проекта, а именно:

(2) Заявените площи от кандидатите по интервенцията по ал. 1 подлежат на подпомагане, когато:

5. за заявените площи са представени, през първата година на кандидатстване, документи за закупен сертифициран и/или стандартен посадъчен материал, съобразно нормите за брой растения от видовете по ал. 2, т. 1 на хектар в приложение № 11.

Смятаме, че нормите за брой растения са силно завишени, напълно допустима е и по-ниска гъстота на насажденията, за да бъде една овощна градина ефективна и да има смисъл от реколтиране. Не става ясно как се е стигнало до тези норми, взети ли са под внимание, напр., особености на ландшафта, които налагат по-ниски норми. Не става ясно взет ли е под внимание при определяне именно тези норми на метода на отглеждане, защото именно при биологичните овощни градини е възможно да се поддържа ефективно по-ниска гъстота, много важен фактор е и подложката, която се използва при даден вид насаждения. Всеки от тези фактори е от особено значение и следва да се има предвид при определяне нормите за брой растения. Не намерихме мотиви в тази посока и в доклада към проекто-наредбата, така че напълно резонно е притеснението ни, че така посочените в Приложение 11 норми за брой растения са изкуствено завишени, без да са съобразени множеството определящи този вид земеделие фактори. Считаме, че Приложение 11 следва да бъде редактирано съобразно именно тези фактори, които са от решаващо значение. Имаме добър пример за по-справедлив подход – при Приложение № 5 от условията за кандидатстване по мярка 4.1, „Изискванията относно гъстотата на насажденията“. В него е видно, че са взети предвид гореописаните фактори. Например за вишни със силнорастяща подложка от вида махалебка е допустима гъстота в между 290 и 420 броя на хектар, докато в Приложение № 11 от Проекто-наредбата, която обсъждаме, изискуемата гъстота е 650 растения на хектар, за черешата границите варират между 230 и 330 броя на хектар, при подложка дива череша, докато по тази наредба се изискват 400 броя на хектар. Следва и да се отбележи, че има много градини, които са финансирани по цитираната мярка, следователно - съобразена е гъстотата на насажденията спрямо Приложение номер 5 и смятаме, че този подход следва да се приложи и в Приложение 11 към Проекто-наредбата.

Предлагаме Приложение 11 да претърпи корекция и в случая е приложимо именно разпределението, направено в Приложение № 5, което е по-справедливо и предвидените там норми намираме, че са съобразени с всички гореизброени фактори, които в Приложение 11 са negliжирани.

Публикувам тук част от текста, за да може да бъде включен в общата хронология с коментарите.

Целият текст прилагаме и в електронен вид, на обявените електронни пощи при съответната ресорна дирекция.

С уважение: Диана Петкова - юрисконсулт при СБПБ

Автор: НАЦИОНАЛНА БИО АСОЦИАЦИЯ (27.02.2023 13:27)

Становище на Национална Био Асоциация

В проект на Наредба за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции, на няколко места се поставя изискване към земеделските стопани, кандидатстващи по различни схеми и мерки на подпомагане да представят диплома за завършена степен на образование в областта на селското стопанство или Удостоверение за преминал курс от минимум 150 часа.

Предвид гореизложеното, ние предлагаме:

- Да бъдат освободени от представяне на този вид документ, всички бенефициенти, които са го представяли пред администрацията на ДФЗ през предходните два програмни периода на ПРСР 2007-2013 и 2014-2020г.
- Да бъдат освободени от представяне на този вид документ, всички бенефициенти, които имат успешно преминал ангажимент по мярка 214 „Агроекологични плащания“, мярка 10 „Агроекология и климат“, мярка 11 „Биологично земеделие“ или имат издаден поне един Сертификат от Контролиращо лице за съответствие с начина и реда на биологичния начин на производство, както и бенефициентите одобрени и представили документ за преминалото обучение или завършено образование по схемата за Млад земеделски стопанин.
- Към номенклатурата с кодове на образователни степени да се добави и АГРОЕКОЛОГИЯ И БИОЛОГИЧНО ЗЕМЕДЕЛИЕ, с професия АГРОЕКОЛОГ с код 621140, специалност АГРОЕКОЛОГИЯ с код 621401.
- Към номенклатурата с кодове и образователни степени да се добави Удостоверение с продължителност от минимум 18 часа по АГРОЕКОЛОГИЯ, което се признаваше по мярка 214 „Агроекологични плащания“, мярка 10 „Агроекология и климат“, мярка 11 „Биологично земеделие“

Гореизложеното предложение е абсолютно необходимо, за да се намали административната и финансова тежест върху бенефициентите, за да не представят едни и същи документи постоянно или да преминават едни и

същи курсове периодично, които са по идентични схеми на подпомагане, с еднаква цел и приоритети през различните програмни периоди.

Настоящото предложени облекчава и работата на служителите от ДФЗ на областно и централно ниво, тъй като те няма да проверяват едни и същи документи няколко пъти.

Бъдете здрави!

Автор: НАЦИОНАЛНА БИО АСОЦИАЦИЯ (27.02.2023 13:26)

Становище на Национална Био Асоциация

В Чл. 33 ал. 6 Авторът на този текст следва да си върне дипломата по право!

Изискването да има нотариално заверено пълномощно от половината от наследниците е смешно!

Първо: наследниците от различните редове наследяват различни дялове – половината от наследниците може да означава, че наследници с наследствени дялове от по 1/6 са повече от половината от двама наследници, които наследяват общо 1/2 (признаваме, не сме си „играли“ да разиграем реална ситуация, но като се има предвид, че съпругът на починало лице може да наследява, както с възходящи, така и с братя и сестри или техни низходящи, такава хипотеза никак не е изключена.) И тогава тези, които притежават половината от наследството, ще трябва да се молят на някой, който притежава 1/6 да даде пълномощно, така че да станат упълномощителите повече от половината, което пак е невъзможно, защото упълномощеният не участва в тази сметка.

ПРЕДЛАГАМЕ: изрично да се предвиди, че подаването на заявление от един от наследниците на починалия земеделски стопанин ползва и останалите сънаследници, а изплащането на помощта става съобразно наследствените дялове след представяне на удостоверение за наследници и писмено искане на всеки сънаследник пропорционална на неговия наследствен дял. Така е и по отношение декларирането на наследствени имоти (а вземанията са част от наследствената маса по закон) – подаването на декларация от един наследник ползва останалите наследници....

И никакво пълномощно да не се иска, още по-малко нотариално заверено! Тук бихме могли подробно да се разпространим на особеностите на нотариалното удостоверяване, особено при наследници, които не са изявили воля за приемане на наследството или са в чужбина, но не е обект на обсъждане.

Автор: НАЦИОНАЛНА БИО АСОЦИАЦИЯ (27.02.2023 13:25)

Становище на Национална Био Асоциация

В чл.26, ал.6 е предвидено подпомагането по схемата за обвързано производство на плодове и десертно грозде на бъде 50% от ставката предвидена за останалата група плодове (съотношение 1:2).

Категорично не подкрепяме текстовете на чл.6, като предлагаме трайните насаждения от сини сливи и десертно грозде да се подпомагат наравно с останалата група плодове.

В чл. 30 ал. 3 т. 3 е предвидена разходна норма на единица площ САМО за чесън и лук, но НЕ И ЗА КАРТОФИ ЗА НИШЕСТЕ. Искане ни се да вярваме, че е случайно недоглеждане, а не тежък лобизъм!!! Това означава, че при липса на норма, подпомагане ще се получава и при съвсем „лежерно“ засаждане на площите с картофи за нишесте. Съчетано с факта, че в договорите за преработка на картофите в нишесте също не се изисква да съдържат количества, отглеждането на картофи за субсидии се превръща в желан вариант!

В чл.30 ал.3, т. 6 – няма изискване договорите да „покриват“ определено количество от продукцията; така прочетено се оказва, че е достатъчно кандидатът да представи два договора за преработката на 200 килограма картофи, за да получи подпомагане.

Предлагаме да се сложи изискване договора с преработвателя на картофите за нишесте да е МИНИМУМ РАВЕН на МИНИМАЛНИЯ ДОБИВ, КОЙТО СЕ ИЗИСКВА ДА БЪДЕ ПОЛУЧЕН ОТ ДЕКАР ЗА СЪОТВЕТНАТА ПЛОЩ

Автор: НАЦИОНАЛНА БИО АСОЦИАЦИЯ (27.02.2023 13:24)

Становище на Национална Био Асоциация

В чл.25, ал.3,т.3 се изисква, че бенефициента има право на кандидатстване , ако насаждението, което е заявил е в процес на плододаване съгласно Наредбата за базисните цени на трайните насаждения.

Така разписана правната норма, означава, че всеки земеделски стопанин следва да представя ежегодна оценка направена по визираната наредба, относно парцелите с които кандидатства по схемата за обвързано подпомагане на доходите от плодове.

Ние категорично не подкрепяме този вид подход и не приемаме на земеделските стопани да се вменява и тази тежест.

Ние предлагаме: Всички земеделски парцели подпомагани към момента по схемата за обвързана подкрепа, да бъдат подпомагани по нея без да има необходимост от доказване, че са навлезли в период на плододаване.

По отношение на всички нови земеделски парцели, заети с трайни насаждения, преди да се одобрят от ДФЗ за подпомагане по схемата, само ако са били очертавани/заявявани преди това като трайни насаждения в системата ИСАК, минимум 3 години. Това е необходимо, тъй като повечето трайни насаждения влизат в процес на плододаване на 4-тата година и е редно да са били заявявани площите преди това, като площи с трайни насаждения, които обаче не са включени в схемата за обвързана подкрепа.

От практиката до момента знаем, че предоставянето на оценка по реда на Наредбата за базисните цени на трайните насаждения не е релевантна към реалното състояние на насажденията, нито чрез нея се спират злоупотребата на недобросъвестни стопани, които заявяват подпомагане по схемата на твърде млади насаждения.

Автор: НАЦИОНАЛНА БИО АСОЦИАЦИЯ (27.02.2023 13:24)

Становище на Национална Био Асоциация

-Изключително важно е да се разбере от експертите на МЗМ, че изискване на гъстота на трайните насаждения при биологичния начин на производство НЕ МОЖЕ да се поставя. Това е така, защото биологичния начин на производство до голяма степен е ограничен в прилагането на фунгициди и инсектициди и земеделските стопани до голяма степен НЯМАТ РЕАЛНА възможност на опазят дълготрайния живот на растенията. От друга страна подмяната на всяка биологична единица в масива отнема време, тъй като създаването и отглеждането на биологичен овощен посадъчен материал отнема минимум 2 – 3 години от момента, в който земеделския стопанин направи заявка за конкретен сорт/вид. Именно това е една от причините, поради които добивния потенциал на тези парцели е намален с 50 % спрямо конвенционалното производство.

По аналогия поддържането на старите сортове от трайни насаждения също е невъзможно да се извърши в рамките на една година, тъй като производството на конкретния сорт отнема технологично време, което стопаните не могат да избегнат.

Предвид гореизложеното, ние предлагаме : Да се ревизират нормите на гъстотата на насажденията в Приложение № 11, като те се съобразят освен с вида на насажденията, така и с начина на производство и подложката на която е направено насаждението, както и условията на отглеждане - поливни/неполивни.

По отношение на биологичното производство и старите сортове трайни насаждения ДА НЕ СЕ ПРИЛАГА ИЗИСКВАНЕ ЗА ГЪСТОТА.

По отношение на вече създадените трайни насаждения ДА НЕ СЕ ПРИЛАГА ИЗИСКВАНЕ ЗА ГЪСТОТА.

Ако по някаква причина гъстотата на насажденията на конкретен бенефициент се установи, да е по-малка, съобразно конкретното изискване, то площта на бенефициента, да не се изключва като НЕДОПУСТИМА, а да се редуцира, съобразно изискването за гъстота.

Автор: НАЦИОНАЛНА БИО АСОЦИАЦИЯ (27.02.2023 13:23)

Становище на Национална Био Асоциация

Уважаеми г-н Министър,

Уважаеми дами и господа

След запознаване с Проекта на Наредба за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции, ние от Национална био асоциация, изразяваме пред Вас и настоящето

СТАНОВИЩЕ :

В чл.26, ал.2, т.5 е предвидено, че право на подпомагане по схемата за обвързано производство на плодове имат парцели, чиято гъстота на растенията в съобразно Приложение № 11.

Прави впечатление, че гъстотата посочена в Приложение № 11, не разграничава трайното насаждение на каква подложка посадъчния материал, нито дали начина на производство на парцела е по биологичен и/или конвенционален начин, нито дали насаждението е стар сорт или нов такъв. Това според нас е изключително важно да се вземе предвид поради следните обстоятелства :

-В Р. България, традиционните схеми на засаждане през годините назад за на т.н. „силни подложки“, при които биологичните единици на трайните насаждения например при (череша, сини сливи, кайсия и др.) са на разстояние 6х6 метра или 7х7 метра. Това се обуславя от факта не само от сорта, който се отглежда, но и от техниката, с която се извършват почвообработките, както и начина на беритба в насажденията.

При разстояние на фиданките 6х6 метра, което е най-разпространено в Р. България, гъстотата на растенията следва да е 27 дървета в декар, а при разстояние 7х7 метра 20 дървета в декар. Това са традиционни насаждения в нашата страна, които образуват голяма коренова система и корона на дървото по 6-7 метра. Добивът на плодове от единица растение е значително по голям . Така при череша може да се достигне до около 80-100 кг. от дърво, а при сините сливи до 200-250 кг. от дърво.

Този начин на засаждане е показал своята устойчивост и добивен потенциал през годините назад и НЕ МОЖЕ ДА ИЗИСКВАМЕ земеделските стопани ПРИ ЗАВАРЕНО ПОЛОЖЕНИЕ да имат друга гъстота на насажденията. Нещо повече при неполивни условия, каквито са 95% от площите в Р. България е абсурдно да прилагане начин на засаждане, който е с гъстота на растенията от 40-45 бр. в декар.

Ако е приеме този подход в подпомагането на трайните насаждения, това би означавало да обречем на фалит всички стопани, които от тук нататък желаят да засадят трайно насаждение, тъй като впоследствие те няма да получават желаните добиви, тъй като растенията няма да имат възможност да развият добивния си потенциал, съобразно неполивните условия в страната.

Автор: Божидар Петков (27.02.2023 11:51)

Становище на БАМ-я

Предлагаме допълнение и изменение в

Чл. 32. (1) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планинските райони имат земеделски стопани, чиито стопанства са изцяло в планински райони и са с размер до 1,5 ха, които стопанисват и заявяват за подпомагане минимум 0,5 ха (заедно или поотделно) допустими за подпомагане площи с плодове и зеленчуци от следните видове култури: фасул (за зърно и зелен), домати, краставици, корнишони, патладжани, пипер, лук, чесън, моркови, зеле, дини, пъпеши, ягоди, малини, ябълки, круши, кайсии и зарзали, череша, вишни, праскови и нектарини, сливи и десертно грозде.

Предложения за допълнения:

1. За планинските райони мярката да се отнася за едно домакинство или за един член от едно домакинство в противен случай ще се стигне до изкуствено раздробяване на стопанства и в едно домакинство които по рано са отглеждали 50-60 декара могат да станат 4-5 стопанства по 15 декара.

2. Да се добавят допълнително 5 култури от ягодоплодните, а именно - боровинки, къпини, арония, касис и Цариградско грозде . Има ги в схемата за подпомагане на акциза за дизела.

Мотиви: изключително добри култури за отглеждане в планински райони способни да осигурят сигурни доходи на площ от **до 15 декара за един ЗС или домакинство.**

3. Мярката трябва да може да се комбинира с био производство

4 Мярката трябва да може да се комбинира с мярката за подпомагане на местни сортове застрашени от изчезване.

Мотиви: Именно в Планинските региони са концентрирани по-голяма част от местни сортове застрашени от изчезване, а натрупване на двете мерки за био производство

и застрашени сортове, ще даде възможност да се покриват частично разходите за био сертификат и да се увеличи интереса към тази мярка за възстановяване на земеделието в планинските региони и съживяване на опустелите населени места, тази тенденция вече се наблюдава. Отглеждане на здравословни продукти и приготвяне на традиционни храни с висока стойност ще съживи производството и консумацията на националните домашно и регионално приготвени храни и напитки.

Промени в

Чл. 41. (1) Допустими за подпомагане по еко схемата за намаляване използването на пестициди са площи, при които са приложени следните екологично насочени земеделски практики:

1. не се прилагат продукти за растителна защита, които са тотални хербициди, включително такива съдържащи глифозат и
2. ако се прилагат продукти за растителна защита – инсектициди, хербициди и фунгициди се използват само продукти за растителна защита, които не попадат в първа професионална категория на употреба, или
3. се прилагат феромонове уловки, съгласно Списъка на разрешените за пускане на пазара и употреба продукти за растителна защита по активни вещества, публикуван на интернет страницата БАБХ.

Мотиви:

Феромоновите уловки не са ПРЗ и не са на отчет на БАБХ

В същото време в програмата липсват и не са упоменати модерните био препарати които се подпомагат в Европа, а именно полезни инсекти, бактериологични, гъбни и други агенти които са изключително ефективни дори с много по-висок % от феромоновите уловки

по тази причина настояваме тези групи да бъдат включени в точка 3 в програмата за намаляване на употреба на пестициди

За отчитане по тази мярка да се предоставят не само дневници за РЗ, а и извадки от дневниците за покупки от счетоводството на Фирмите или ЗС. В много случай се закупуват ПРЗ за стотици левове, усвояват се ДДС и други разходи но изписването на тези продукти не се показва от складовите наличности и никъде и не се отразява в дневниците за РЗ.

Контрола да е с произволни проверки и химични анализи без предварително информиране от страна на БАБХ и да има проверки за кръстосано съответствие дори извън сезона с проверка на съответствие на счетоводни документи за закупени, изписани и налични на склад ПРЗ и записите в дневниците.

Автор: Божидар Петков (27.02.2023 11:36)

Становище на БАМ-я

От Българска Асоциация на малинопроизводителите и ягодоплодните предлагаме да се направят следните изменение и допълнения в наредбата

В Чл.31 Да се направи диференциация в ставката и разпределение на бюджета на подпомагане за отопляеми и неотопляеми оранжерии в съотношение 70/30 в полза на отопляемите оранжерии

Мотиви: Във връзка с драстичното поскъпване на енергоносителите отопляемите оранжерии трябва да получават по висока ставка за подпомагане за частичното им покриване. За тази цел предлагаме да се използва одобрена в МЗМ методиката прилагана в Биологичното производство където има и диференцирани ставки за отопляеми и неотопляеми оранжерии източник: от презентацията на Госпожа Чакракчиева. Гл Експерт

В Чл.31

(3) Не се подпомагат площи, на които се отглеждат в оранжерии култури без директен достъп на кореновата система на растението до почвата.

Тази точка задължително да отпадне за конвенционалното отглеждане на култури в оранжерии и оранжерии да се подпомагат по обвързана подкрепа без изискване за технологично определение за начина на отглеждане

Мотиви:

В Европейското законодателство само и единствено за биологичното производство не се признава продукцията за Биологична ако културата е отгледана без директен достъп на кореновата система до почвата.

Аделина Стоянова Директор Дирекция Директни плащания е информирала експерти и производителите, че всички които имат оранжерии с подобен тип отглеждане на културите си в оранжерии не само няма да могат да се пререгистрират като земеделски производители, а ако по някакъв начин очертаят такива площи ще бъдат санкционирани за над декларирани площи. Тези изявление се правят най вероятно по Без при това да бъдат представени основания които изрично да са влезли в сила специално за България

От това изказване настъпиха сериозни притеснения и изпадане в нервни депресии и психически разстройства на огромно количество Земеделски Стопани които в момента имат Проекти по мярка 4.1 за които са поели ангажименти да правят отглеждането на продукцията по начина и технологията както е в инвестиционния проект, да поддържат определено количество наети работници и да изпълняват финансовата част на бизнесплана. В противен случай субсидията по инвестиционния проект става предсрочно изискуема. В друг случай когато е направена частна инвестиция с кредити от банки и са заложили имуществата в особено големи размери

подобно деяние от страна на МЗм може да довежда до банкрут и разоряване на тези стопани.

Важно!!!

Аварията в Чернобил преди 40 даде безпрецедентен урок и огромното значение на оранжерииите за производство на защитена продукция, сега отново има заплаха от ескалация и подобни замърсяване от военен конфликт в близост до границите на РБългария

Автор: Емил Цвятков (27.02.2023 11:11)

Предложения и забележки по проект на НИД

Приложение № 9 към чл. 25, ал. 2

Списък на сортовете десертно грозде

3. Чауш

16. Разакия бяла

23. Cardinal – 80

29. Мир

33. Разакия черна

ПРЕДЛОЖЕНИЕ:

1. Предлагам посочените сортове да се премахне или да се запишат с точните им наименование от Официалната сортова листа Предлагам приложението да се допълни и със следните десертни сортове от ОФИЦИАЛНА СОРТОВА ЛИСТА ЗА СОРТОВЕ ТЮТЮН, ЛОЗА, ОВОЩНИ, МЕДИЦИНСКИ И АРОМАТНИ КУЛТУРИ, ПРИЗНАТИ ЗА СЕРТИФИЦИРАНЕ И ТЪРГОВИЯ НА ТЕРИТОРИЯТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ 2023 година (<https://iasas.government.bg/upl/files/News/OSL%20%20-%2011-01-2023.pdf>), която е приложима към датата на наредбата

Автор: Емил Цвятков (27.02.2023 11:11)

Предложения и забележки по проект на НИД

Приложение № 1 към чл. 2, ал. 7

Метод за изчисляване на стандартните разходи за заплати

Една ГРЕ е равна на отработените часове от един работник при пълно работно време в рамките на една година, съгласно определението на Европейския съюз. Този

показател не бива да се отъждествява с броя на заетите в земеделието.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ:

1. За целите на методиката предлагам да се запише приложимият нормативен акт на ЕС, в който е посочено определението за годишните работни единици (ГРЕ)
2. Предлагам текста „ Този показател не бива да се отъждествява с броя на заетите в земеделието.“ да отпадне защото е с „разказен“ характер, който не е приложим за целите на една МЕТОДИКА.

Автор: Емил Цвятков (27.02.2023 11:10)

Предложения и забележки по проект на НИД

Приложение № 1 към чл. 2, ал. 7

Метод за изчисляване на стандартните разходи за заплати

Стандартните разходи се определят въз основа на: Разходи на работодателя за труд на един отработен час в икономическа дейност „Селско, горско и рибно стопанство“ по данни на Националния статистически институт, за годината на кандидатстване умножени по броя на годишните работни единици (ГРЕ), декларирани от съответния земеделски производител.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ:

1. Предложения показател на НСИ включва и разходи за горски и рибни стопанства, които не са в обхвата на настоящата методика и наредба и не следва да се ползват за целите на настоящата методика. Предлагам да се уточни с НСИ нарочна справка с данни само за (01.1 Отглеждане на едногодишни растения; 01.2 Отглеждане на многогодишни насаждения; 01.3 Дейности на разсадници, без горските; 01.4 Животновъдство; 01.5 Комбинирано растениевъдно-животновъдно стопанство; 01.6 Спомагателни дейности в селското стопанство по Класификация на икономическите дейности (КИД 2008), която от НСИ да е и публично достъпна за ползване от земеделските стопани.
2. Предлагам да се посочи път или връзка към справката на НСИ, която ще се ползва за целите на методиката, защото предложеният текст не дава тази информация и земеделските стопани не са запознати от коя справка на НСИ ще се вземат данните за целите на методиката.
3. Предлагам да се посочи приложимият нормативен акт на ЕС, в който е описана методиката за изчисляване на годишна работна единица (ГРЕ).

Автор: Емил Цвятков (27.02.2023 11:10)

Метод за изчисляване на стандартните разходи за заплати

Стандартните разходи се отчитат за всички работници, които са заети в земеделското стопанство, назначени под Код на икономическата дейност в областта на селското стопанство, съгласно Класификацията на икономическите дейности в Република България.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ:

Предлагам след „Код на икономическата дейност в областта на селското стопанство“ да се добави „(01.1 Отглеждане на едногодишни растения; 01.2 Отглеждане на многогодишни насаждения; 01.3 Дейности на разсадници, без горските; 01.4 Животновъдство; 01.5 Комбинирано растениевъдно-животновъдно стопанство; 01.6 Спомагателни дейности в селското стопанство по Класификация на икономическите дейности (КИД 2008))

Предложеният еднозначно посочва допустимите кодове в областта на селското стопанство, съгласно Класификацията на икономическите дейности в Република България.

Автор: Емил Цвятков (27.02.2023 11:09)

Предложения и забележки по проект на НИД

Чл. 2 (6) Надлежно обосновани случаи по чл. 57, ал. 4 от ЗПЗП, при които земеделските стопани могат да поискат използването на стандартни разходи, вместо действителни разходи по чл. 57, ал. 3 от ЗПЗП, са сринове в система за електронно деклариране, администрирана от Националната агенция за приходите (НАП) или от Националния осигурителен институт.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ:

Предлагам да отпадне текста „са сринове в система за електронно деклариране, администрирана от Националната агенция за приходите (НАП) или от Националния осигурителен институт“ и да се замени с „е отказ на услуга за достъп до електронната страница на Националната агенция за приходите (НАП) или на Националния осигурителен институт(НОИ) за период по- дълъг от двадесет и четири часа. ДФЗ проверява по служебен път наличието на отказ на услуга за достъп и чрез нарочно съобщение на своята електронна страница уведомява земеделските стопани за правото за прилагане на стандартни разходи.

Предложеният изрично уточнява приложимостта на стандартните разходи спрямо наличие на отказ от услуга, а не при срыв в системата, който не е уточнен до какво

следва да води за да е приложим. Допълнително задължава ДФЗ по служебен път да проверява за наличие на условието и публично да уведоми земеделските стопани, че могат да се възползват от прилагане на стандартните разходи.

Автор: Емил Цвятков (27.02.2023 11:09)

Предложения и забележки по проект на НИД

Чл. 2 (4) Площите с коноп получават ОПДУ, когато:

2. кандидатите по схемите за директни плащания, които използват площите за производство на коноп представят всички оригинални етикети от използваните опаковки семена. Държавен фонд "Земеделие" маркира предоставените етикети с УРН на кандидата и година на кампанията на кандидатстване; Държавен фонд "Земеделие" съхранява копия на маркираните етикети и при писмено искане от страна на кандидата връща оригиналите с приемно-предавателен протокол;

ПРЕДЛОЖЕНИЕ:

Да отпадне „и при писмено искане от страна на кандидата връща оригиналите с приемно-предавателен протокол“, защото по чл. 9, т. 1, буква „а“ от НАРЕДБА № 1 ОТ 12 МАРТ 2018 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА РАСТЕНИЯ ОТ РОДА НА КОНОПА (КАНАБИС), ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА ВЛАКНО, СЕМЕНА ЗА ФУРАЖ И ХРАНА И СЕМЕНА ЗА ПОСЕВ, СЪС СЪДЪРЖАНИЕ ПОД 0,2 ТЕГЛОВНИ ПРОЦЕНТА НА ТЕТРАХИДРОКАНАБИНОЛ, ОПРЕДЕЛЕНО В ЛИСТНАТА МАСА, ЦВЕТНИТЕ И ПЛОДНИТЕ ВРЪХЧЕТА, ЗА ТЪРГОВИЯ И КОНТРОЛ етикетите ежегодно се представят и пред МЗм в срок до 30 юни. Предложения за отпадане текст премахва административна тежест върху земеделския стопанин да изисква от ДФЗ оригиналите на етикетите за да ги представи на МЗм.

Автор: Валентина Димова (26.02.2023 12:26)

Предложение

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от инж. Валентина Димова –

независим оценител на земеделски земи и трайни насаждения

Сертификат Рег. № 810100246 от 25.07.2011 г. на КНОБ

ОТНОСНО: Проект на Наредба за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни

санкции

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Обръщам се към Вас, като съставители на проекта на наредбата, която е поставена за обществено обсъждане.

В чл. 25, ал. 1 от Наредбата сте посочили кои земеделски стопани на територията на цялата страна имат право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове.

В следващите алинеи на чл. 25 от Наредбата сте посочили на какви условия следва да отговарят земеделските стопани, за да получат съответното подпомагане, като в т. 3 на ал. 3 изрично е посочено, че **„през годината на заявяване на допустимите площи заявените за подпомагане култури по ал. 1 са в период на плододаване, съгласно Наредбата за базисните цени на трайните насаждения (обн. ДВ бр. 65 от 1991 г.).**

В чл. 25, ал. 4 е разписано, че **„Кандидатът за подпомагане предоставя документ доказващ, че насаждението е встъпило в плододаване, издаден от компетентно лице в селскостопанската област“.**

Тъй като не намерих текстове в Наредбата, които да пояснят някои от използваните термини, поставям следните въпроси:

1. Какъв точно трябва да бъде документа, **„доказващ, че насаждението е встъпило в плододаване“?**
2. Какво тук, за целите на Наредбата, се разбира под **„компетентно лице в селскостопанската област“?**

Във връзка с написаното по-горе правя следното предложение за промяна текста на чл. 25, ал. 4, който да се измени така:

„Кандидатът за подпомагане предоставя оценителски доклад доказващ, че насаждението е встъпило в плододаване, изготвен от независим оценител със сертификат за правоспособност на оценка на земеделски земи и трайни насаждения, издаден от КНОБ.

Автор: Йордан Йорданов (24.02.2023 22:06)

Предложение

Предложение

от инж. агр. Йордан Йорданов
Диплома: АУ-2001: №204542

Относно: Проект на наредба за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции.

Предложение 1:

Относно чл. 26, т. 5

Да не се прилага точка 5 от чл. 26 за изискуеми документи, в случаите когато, младите насаждания са създадени преди кампания 2023 г. Младенческия период да бъде определен, съгласно наредбата за базисните цени на трайните насаждания.

Предложение 2:

Относно чл. 42, ал. 1, т. 1

За бенефициенти, които са участвали в мярка 10 "Агроекология и климат", от програма за развитие на селските райони, период 2014-2020. Удължена до 2022г с едногодишен ангажимент, Раздел V Контрол на почвената ерозия Чл. 36 ал.2 т. а, код на агроекологична дейност - ак. 7 - затревяване на междуренията на лозята и трайни насаждания с приключили ангажименти преди началото на кампания 2023, да не се изисква засяване на култури от приложение № 15 към чл. 42, ал. 1, т. 1 и съответно предоставяне на документи за закупуване на посевен материал.

Считам, че с действията си по мярка 10 "Агроекология и климат" ак. 7 - затревяване на междуренията на лозята и трайни насаждания, те са покрили критериите по чл. 42, ал. 1, т.1 ; ДЕЗС 5 и ДЕЗС 6.

Автор: БКПЗ Сдружение "Браншова камара" Плодове и зе (18.02.2023 08:49)

Становище от Браншова камара "Плодове и зеленчуци"

Във връзка с изискуемите документи за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции, относно чл. 26, т. 5 от Наредбата за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции, предлагам да не се прилага точка 5 от чл. 26 за изискуеми документи, в случаите когато, младите насаждания са създадени преди кампания 2023 г. Младенческия период да бъде определен, съгласно наредбата за базисните цени на трайните насаждания.

Считам, че с действията си по мярка 10 "Агроекология и климат" ак. 7 - затревяване на междуренията на лозята и трайни насаждания, те са покрили критериите по чл. 42, ал. 1, т.1 ; ДЕЗС 5 и ДЕЗС 6.

Автор: БКПЗ Сдружение "Браншова камара" Плодове и зе (18.02.2023 08:49)

Становище от Браншова камара "Плодове и зеленчуци"

Във връзка с изискуемите документи за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции, относно чл. 26, т. 5 от Наредбата за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции, предлагам да не се прилага точка 5 от чл. 26 за изискуеми документи, в случаите когато, младите насаждания са създадени преди кампания 2023 г. Младенческия период да бъде определен, съгласно наредбата за базисните цени на трайните насаждания.

1500 ??????? ? ????, ? ?????????? ????? ?????????? ?????? ??????? ??????? ???????
?? ? ??? ????? ?? ?????????? ?? ?????.

Автор: Teodora Krasteva (16.02.2023 09:57)

Диференциране на отопляеми от неотопляеми оранжерии СЗО

За пореден път настояваме производството на зеленчуци в отопляеми оранжерии да бъде отделено от това в неотопляеми оранжерии за справедливото определяне на диференцирани ставки по СЗО. Налага се спешна промяна в Наредба №3/29.01.1999 г., където при регистрирането на земеделските стопани зеленчуците, отглеждани в отопляеми оранжерии следва да бъдат изрично упоменати на отделен ред. Същата е логиката при очертаването на площите за текущата стопанска година. Следва справедливо разпределение на бюджета:

- 2/3 за отопляеми оранжерии;
- 1/3 за неотопляеми оранжерии.

В тази връзка е редно изискванията за минимален и максимален добив за зеленчуци отглеждани в неотопляеми оранжерии да бъдат намалени наполовина.

Автор: Teodora Krasteva (16.02.2023 09:46)

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ БАПОП

Във връзка с разработените екосхеми в рамките на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г. изпратихме подробно становище с наш Изх. №04-51/22.12.2022 г. За съжаление, нашите аргументирани предложения не са взети под внимание.

Визираме чл. 41., ал. 1, т. 3, където се коментира прилагането на феромонови уловки. Отново никъде не се споменава за използването на полезни насекоми или т.н. „биоагенти“, които са единственият вариант за РЗ в биологичното земеделие и са най- голямата алтернатива на използването на пестициди в растениевъдството.

С прилагане на феромонови уловки се поставя изискване да не се използват инсектициди, фунгициди и хербициди. Феромоновите уловки се използват в борбата с инсектите (насекомите), но все още няма феромони за всички видове вредни насекоми. Те не са ефективни за борба с болестите по растенията, където се използват фунгициди – същото важи и за използването на хербициди в борбата с плевелите. С това прилагането на това изискване ще се финансират фирмите - доставчици на феромонови уловки, които няма да са ефективни и няма да се постигнат заложените цели по тази Еко схема.

Настояваме да се добави прилагането на полезни насекоми (биоагенти) и микроорганизми като възможност за борба срещу вредните насекоми и болести по растенията.

Още една важна забележка, която касае производителите на пипер.

В заложеното изискване за доказване на съответната култура чрез сертифициран посевен и посадъчен материал в Приложение №11, за минимални разходни норми на семена и посадъчен материал за единица площ на хе е посочено, че за пипер се изискват 65 000 растения/ха, тоест 6 500 растения/дка. Приемаме го като техническа грешка, защото така записаното количество не отговаря на реално необходимите брой растения на хектар. Там разходната норма трябва да бъде както при краставици 15 000 растения/ха или 1 500 растения/дка.

Автор: Teodora Krasteva (16.02.2023 09:44)

ВЪЗРАЖЕНИЯ ОТ БАПОП

Изключително сме притеснени от новото изменение в чл.31, ал.3 **„Не се подпомагат площи, на които се отглеждат в оранжерии култури без директен достъп на кореновата система на растението до почвата“**. Това е абсолютно неприемливо. Хидропонният метод на отглеждане се прилага при над 70% от оранжерии у нас. С въвеждането на това условие ще бъдат лишени от правото на подпомагане огромна част от колегите, още повече предвид това, че интервенцията за обвързано с производството подпомагане на доходите за оранжерийно производство е най-важната и основна държавна помощ. Изключваме предоставените извънредни подпомагания през 2022 г.

Преди да се посегне с лека ръка на оранжерийното производство в България, искаме решения на очевидните проблеми и ясни отговори на въпросите ни:

1. Какво се случва с направените вече огромни инвестиции за хидропонни поливни системи и изпълнението на бизнес плановете в новите оранжерии?
2. С какъв добив и кой ще ни разреши да променим вече потвърдените бизнес планове?
3. Как ще изпълняваме бизнес плановете си във всички направления на оранжерийното производство?
4. Как ще бъдем конкуренти на хидропонно отглежданите зеленчуци, които идват на българския пазар от Турция, Албания, Македония, Гърция и не само?
5. Кой ще ни защити от нерегламентирания внос? Дори и сега българският земеделец не среща нужната подкрепа по този наболял проблем. Или ще бъдем допълнително подпомогнати на килограм произведена продукция за това, че ще отглеждаме зеленчуците на почва?

Автор: Христо Тодоров (31.01.2023 09:20)

Добра проекто-наредба

Въпреки големите амбиции за реформиране на подпомагането в сектора се оказа че отвърдения модел продължава да е в действие. Стратегическия план е новата фирма не на подпомагане а на изразяване както и прословутите ДЗЕС, които като се позачетем си бяха същите още от 2007г.

Аз като земеделец силно се надявам на адаптация на администрацията с "новите" бутони в ИСАК , да не се окаже поредното затруднение и забавяне на кампанията.

Браво на авторите !!!

История

Начало на обществената консултация - 27.01.2023

Приключване на консултацията - 27.02.2023

Справка за получените предложения - 10.03.2023

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)